

ДВНЗ
«Українська академія банківської справи
Національного Банку України»

Препринт серії № UABS CP/2013/009

Діденко І.В.
студентка групи ЗМП-11

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ З
ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ**

Загальна характеристика роботи

Постановка проблеми. Для України, як і для кожної держави, питання боротьби з організованою злочинністю, відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму, кіберзлочинністю, корупцією є питаннями національної безпеки, адже цими негативними явищами завдається значної шкоди інтересам держави, її економічній безпеці та міжнародному іміджу.

Вирішення цих проблем, а також вжиття заходів для їх запобігання у майбутньому безпосередньо пов'язане із організацією взаємодії відповідних державних органів.

Враховуючи, що завдання і функції НБУ та правоохоронних органів спрямовані на забезпечення дотримання усіма учасниками банківських правовідносин вимог законодавства та запобігання правопорушенням, необхідним є постійне виявлення та аналіз проявів злочинності у банківській сфері, з'ясування причин та умов, що сприяють її поширенню в Україні; удосконалення правових механізмів та організаційних засад протидії такій злочинності; визначення шляхів і способів захисту прав та свобод людини і громадянина, інтересів юридичних осіб у цій сфері; підвищення рівня обміну інформацією між НБУ та правоохоронними органами, а також рівня інформованості суспільства про небезпеку та масштаби злочинності.

Питання взаємодії центрального банку України з правоохоронними органами в повному обсязі не є законодавчо врегульованим, оскільки не містить регламентованого порядку такої взаємодії. Натомість окремими діючими нормативно-правовими актами визначаються лише певні права та обов'язки зазначених суб'єктів владних повноважень у різних сферах їх діяльності.

Окрім того, наукові дослідження з питань діяльності правоохоронних органів, а також засобів та способів боротьби із злочинністю у сфері банківської діяльності, втрачають актуальність у зв'язку із зміною законодавства, що регламентує діяльність правоохоронних органів та порядок вчинення ними процесуальних дій.

Відсутність визначеного порядку взаємодії правоохоронних органів з НБУ, законодавчі зміни, а також ріст злочинності у банківській сфері визначають потребу у проведенні дослідження в цьому напрямку.

Актуальність теми. Враховуючи потребу вжиття заходів щодо протидії злочинності у сфері банківської діяльності, а також законодавчі зміни, що відбулися у зв'язку з набранням чинності Кримінальним процесуальним кодексом України, наразі актуальним та необхідним є визначення основних засад діяльності та функцій правоохоронних органів у сфері банківської діяльності, та напрямів їх взаємодії з НБУ, а також основних напрямів удосконалення такої взаємодії.

У зв'язку з цим, теоретичне значення обраної теми полягає у необхідності визначення основних засад діяльності та функцій

правоохоронних органів у сфері банківської діяльності, а також форм та напрямів їх взаємодії з НБУ, а практичне значення – у застосуванні таких досліджень при розробці методологічної бази взаємодії НБУ з правоохоронними органами.

Ступінь розробленості теми. В юридичній літературі тема взаємодії НБУ з правоохоронними органами, на нашу думку, в цілому не висвітлена, однак знаходить своє відображення при розгляді таких питань як правові основи правоохоронної діяльності; прокурорський нагляд; боротьба з організованою та економічною злочинністю; боротьба з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму; правовий режим банківської таємниці; правові основи та порядок здійснення банківського нагляду та ін.

Зазначені питання висвітлені, зокрема, у працях відомих українських науковців та практиків Ю.В.Бауліна, А.П.Закалюка, В.Л.Кротюка, В.Т.Маляренка, М.І.Мельника; В.І.Міщенко, В.В.Молдована, В.С.Стельмаха, В.В.Сухоноса, російських вчених М.К.Беляєва, І.О. Бикова, Р.В.Жубріна та інших.

Однак, комплексні дослідження з питань взаємодії правоохоронних органів та НБУ з різних напрямків, що стосуються банківської діяльності, науковцями не проводилися.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є виявлення особливостей взаємодії НБУ з правоохоронними органами у сфері банківської діяльності.

Для досягнення мети дослідження слід виконати наступні завдання:

- надати характеристику поняттям «законність», «законність у сфері банківської діяльності», «правоохоронні органи»;
- встановити, які правоохоронні органи забезпечують законність у сфері банківської діяльності;
- визначити роль та основні функції правоохоронних органів у забезпеченні законності у банківській сфері;
- дослідити концепції та програми держави у сфері боротьби зі злочинами, пов'язаними із банківською діяльністю;
- з'ясувати форми і напрями взаємодії НБУ із органами внутрішніх справ України, Служби безпеки України та органами прокуратури;
- визначити основні напрями удосконалення організації взаємодії НБУ з правоохоронними органами;
- визначити систему управління охороною праці в НБУ;
- провести аналіз небезпечних і шкідливих факторів умов праці;
- надати оцінку безпеки в надзвичайних ситуаціях на об'єкті дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають в процесі взаємодії НБУ та правоохоронних органів. Предметом дослідження є нормативно-правове регулювання взаємодії НБУ та правоохоронних органів у сфері запобігання та протидії

злочинності при здійсненні банківської діяльності, а також практика реалізації відповідних норм.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження використано системно-структурний підхід, який дозволив встановити роль правоохоронних органів України у забезпеченні законності у сфері банківської діяльності, враховуючи функціональну специфіку даних органів (Розділ 1). Був проведений системний аналіз основних напрямів діяльності правоохоронних органів та їх взаємодії з НБУ (Розділ 2). За допомогою емпіричного методу порівняння проведено порівняння діючих правових норм та норм, що втратили чинність, які визначають (визначали) повноваження правоохоронних органів у сфері банківської діяльності (Розділ 2).

За допомогою загальнонаукових методів дослідження аналізу та аналогії здійснено аналіз законодавства з питань банківської і правоохоронної діяльності, а також застосовано аналогію до практики його застосування (Розділ 2). Історичний і логічний методи застосовано при розгляді питання концептуального підходу держави до боротьби із злочинністю у сфері економіки з перших років незалежності держави до сьогодення (Розділ 1). Статистичний метод використаний з метою опрацювання статистичних даних щодо кількості злочинів, пов'язаних із банківською діяльністю (Розділ 2).

Практичне значення одержаних результатів. Враховуючи відсутність комплексних досліджень з питань взаємодії правоохоронних органів та НБУ, а також недостатню урегульованість даного питання на законодавчому рівні, з проведених у роботі досліджень можна зробити висновки про основні аспекти та напрямки діяльності зазначених органів, визначити прогалини, які стосуються такої діяльності, проаналізувати зміни, які відбулися у зв'язку з реформуванням кримінального процесуального законодавства, а також визначити основні напрямки удосконалення взаємодії центрального банку держави та правоохоронних органів з метою підвищення рівня законності та запобігання правопорушенням у банківській сфері.

Результати проведеного дослідження використовуються при підготовці проекту Методичних рекомендацій щодо взаємодії Національного банку України, органів контролю та правоохоронних органів з питань взаємного інформування про виявлені правопорушення в банківській системі, які містять ознаки злочинів.

Структура дипломної (магістерської) роботи. Дипломна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку із 62 використаних джерел та двох додатків на 5 сторінках. Загальний обсяг роботи складає 122 сторінки комп'ютерного тексту, з яких 110 сторінок основного тексту.

Основний зміст

Перший розділ «Роль правоохоронних органів у забезпеченні законності у сфері банківської діяльності» присвячений загальним питанням діяльності правоохоронних органів та їх ролі у сфері банківської діяльності.

У цьому розділі надано характеристику таким поняттям як «законність», «законність у сфері банківської діяльності», «правоохоронні органи»; розглянуто законність як політико-правове явище та як вимогу діяльності органів держави та посадових осіб. На підставі проведеного аналізу нормативно-правових актів встановлено, які правоохоронні органи забезпечують законність у сфері банківської діяльності та зазначено їх основні функції у цьому напрямку. Наголошено, що до правоохоронних органів, які наділені правоохоронними функціями у сфері банківської діяльності слід віднести органи внутрішніх справ, служби безпеки та прокуратури.

Розглянуто питання системи протидії злочинності з боку держави та досліджено концепції та програми у сфері боротьби зі злочинами, пов'язаними із банківською діяльністю. У зв'язку з цим зроблено висновок про те, що питання щодо посилення ролі правоохоронних органів у забезпеченні законності у сфері банківської діяльності відноситься до переліку пріоритетних сфер уваги держави. При цьому протидія та боротьба з організованою злочинністю, в тому числі у банківській сфері, займає одне з основних завдань правоохоронних органів та вимагає налагодженої взаємодії з іншими державними органами, зокрема із НБУ.

Другий розділ «Форми взаємодії Національного банку України з правоохоронними органами» складається із трьох підрозділів, в яких досліджуються питання щодо основних напрямів та форм взаємодії НБУ з правоохоронними органами.

У підрозділі 2.1 «Взаємодія з органами внутрішніх справ України у сфері банківської діяльності» описуються основні завдання та функції міліції у сфері банківської діяльності; розглядається питання щодо здійснення органами внутрішніх справ досудового розслідування злочинів, що вчиняються у банківській сфері, а саме незаконних дій з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення; легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом; шахрайства з фінансовими ресурсами; надається характеристика таких злочинів.

З огляду на функції та завдання органів внутрішніх справ і НБУ, визначено основні напрями та форми їх взаємодії, зокрема у сфері боротьби з організованою злочинністю, охорони банківських установ, валютних цінностей під час інкасації та перевезень.

Наголошено, що спеціальні підрозділи органів внутрішніх справ відносяться до державних органів, спеціально створених для боротьби з

організованою злочинністю. При цьому НБУ хоч і не відноситься до державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, однак виконує покладені на нього обов'язки у цій сфері, зокрема шляхом інформування спеціальних підрозділів про одержувані при здійсненні контрольних функцій відомості, що можуть свідчити про організовану злочинну діяльність та використовуватися для виявлення, припинення і попередження такої діяльності.

Проаналізовано основні положення нормативного врегулювання питання обміну інформацією, описано процесуальний порядок отримання органами внутрішніх справ від НБУ інформації, яка становить банківську таємницю, а також досліджено питання залучення фахівців НБУ до проведення слідчих дій та взаємодії при здійсненні перевірок банківських установ.

Наголошено, що у разі залучення слідчим в якості спеціаліста фахівця НБУ, такий працівник діятиме не як службовець НБУ (особа, яка безпосередньо бере участь у виконанні функцій НБУ), а як спеціаліст, що володіє спеціальними знаннями у сфері банківської діяльності.

У підрозділі 2.2 «Взаємодія з органами Служби безпеки України у сфері банківської діяльності» розглянуто правовий статус, завдання та особливості діяльності органів Служби безпеки України, визначено основні напрями та форми їх взаємодії з НБУ.

Наголошено, що одним із основних напрямів взаємодії органів Служби безпеки України з НБУ є запобігання та протидія фінансуванню тероризму. У зв'язку з цим досліджено питання щодо визначення основних ознак фінансуванню тероризму, а також наведено основні заходи з боку державних органів, спрямовані на руйнування механізму фінансування терористичної діяльності.

Водночас з'ясовано, що НБУ у разі виявлення порушень або фактів, що можуть свідчити про порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, безпосередньо не направляє інформацію про це до органів СБУ, а надає її Спеціально уповноваженому органу (Державній службі фінансового моніторингу), який в свою чергу вживає передбачені законом заходи та направляє відповідну інформацію до Служби безпеки України.

Розглянуто взаємодію НБУ з органами служби безпеки у напрямку боротьби з організованою злочинністю з огляду на те, що органи служби безпеки, як і органи внутрішніх справ, відносяться до спеціально створених органів для боротьби з організованою злочинністю.

Також досліджено питання обміну інформацією між НБУ та органами служби безпеки при виконанні покладених на них функцій та залучення фахівців НБУ до слідчих дій, що здійснюються органами служби безпеки.

У підрозділі 2.3 «Прокурорський нагляд у сфері банківської діяльності та боротьби з корупцією» визначено предмет прокурорського нагляду у сфері банківської діяльності та порядок його здійснення, а також описано порядок проведення органами прокуратури перевірок виконання НБУ законів.

Розглянуто питання щодо порядку розкриття органам прокуратури банківської таємниці та залучення фахівців НБУ до перевірок, що проводяться прокуратурою. Наголошено, що у разі залучення фахівців НБУ до перевірки, що здійснюється прокуратурою, на таких працівників не будуть поширюватися положення законодавства в частині відсутності обмежень на отримання інформації, що містить банківську таємницю.

На підставі аналізу законодавства виявлено питання, які потребують нормативного врегулювання, зокрема в частині визначення порядку доступу прокурора до інформаційних баз даних НБУ.

Досліджено функції органів прокуратури у сфері боротьби з організованою злочинністю, визначено вплив координаційної діяльності прокуратури та нагляду за виконанням законів на організацію взаємодії державних органів у цьому напрямку; встановлено статус та завдання органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції, напрями наглядової діяльності органів прокуратури у цій сфері, а також правові підстави протидії корупції. Наголошено, що взаємодія НБУ з органами прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції реалізується шляхом дотримання законодавчих вимог щодо протидії цьому явищу, а також шляхом сприяння виконанням органам прокуратури їх наглядових функцій.

Третій розділ «Напрями удосконалення організації взаємодії Національного банку України з правоохоронними органами» присвячений дослідженню шляхів удосконалення взаємодії НБУ з правоохоронними органами. У розділі наведені проблемні питання, які виникають у практичній діяльності НБУ під час взаємодії з правоохоронними органами, зокрема в частині обміну інформацією, яка становить банківську таємницю. Наголошено, що, враховуючи положення діючого законодавства України, правоохоронні органи мають право отримувати від банків, в тому числі від НБУ, обмежену інформацію, що містить банківську таємницю, а саме інформацію стосовно операцій за рахунками конкретної юридичної особи або фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу; у разі необхідності отримання інформації, що містить банківську таємницю, в більшому обсязі, така інформація розкривається правоохоронним органам на підставі рішення суду.

Розглянуто питання щодо необхідності вжиття заходів з метою усунення суперечностей, які містяться у законодавстві та викликають двозначне тлумачення його норм у сфері банківської діяльності; проаналізовано необхідність використання інформаційної системи «ExchangeOnLine» для попередження неправомірних дій з платіжними картками та банківськими рахунками, для забезпечення захисту коштів

клієнтів. Визначено напрями методологічного врегулювання питань, пов'язаних із взаємодією НБУ з правоохоронними органами, а також основних напрямів такої взаємодії у науково-освітній сфері.

Четвертий розділ «Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях» складається з трьох підрозділів та присвячений питанням охорони праці в НБУ.

У підрозділі 4.1 *«Система управління охороною праці в Національному банку України»* досліджено питання системи управління охороною праці в НБУ. Проаналізована система управління охороною праці на досліджуваному об'єкті; здійснено розрахунок чисельності працівників служби охорони праці; визначено основні функції відділу з питань охорони праці; розглянуто нормативно-правові документи, які регламентують у НБУ охорону праці та пожежну безпеку; досліджено порядок здійснення інструктажів з охорони праці.

У підрозділі 4.2 *«Аналіз небезпечних та шкідливих факторів умов праці в Національному банку України»* визначено небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які можуть впливати на службовців НБУ під час роботи. Досліджено рівень освітлення, вібрації, шуму, а також ергономічні норми робочого місця тощо. Наголошено, що умови праці працівників юридичної служби є оптимальними, оскільки роботодавцем створені такі умови, при яких зберігається не лише здоров'я працюючих, але й створюються передумови для підтримання високого рівня працездатності.

У підрозділі 4.3 *«Безпека в надзвичайних ситуаціях на досліджуваному об'єкті»* визначено причини, які можуть спричинити аварійну ситуацію, заходи щодо попередження виникнення пожежі у НБУ, досліджено протипожежний інвентар та заходи для профілактики пожежі, надано схему пожежної евакуації.

Висновки

У роботі наведені організаційно-правові засади взаємодії НБУ з правоохоронними органами, основні проблеми, що виникають при її здійсненні, а також визначені основні шляхи удосконалення такої взаємодії з метою забезпечення законності у сфері банківської діяльності. Виходячи із завдань роботи, які були сформульовані у вступі, зроблено наступні висновки. Основні з них такі:

1. Законність – визначається як неухильне виконання законів і прийнятих у відповідності з ними інших правових актів державними органами, їх посадовими особами, громадянами, недержавними органами і організаціями; законність як вимога діяльності органів держави та посадових осіб виявляється у вимозі здійснення владних повноважень, відповідно до закону та з визнанням верховенства прав і свобод людини.

Законність у сфері банківської діяльності полягає у забезпеченні неухильного виконання банками, їх клієнтами та іншими фізичними чи юридичними особами, державними органами законів і прийнятих у відповідності з ними інших правових актів, в тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, які визначають порядок здійснення банківської діяльності та встановлюють обов'язкові правила поведінки учасників цих правовідносин.

2. Правоохоронний орган – це державний орган, основним (або головним) предметом діяльності якого є законодавчо визначені функції або завдання з охорони права, відновлення порушеного права або організація виконання покарання, захист національної (державної) безпеки, підтримання правопорядку, забезпечення стану законності.

Правоохоронними органами, які наділені правоохоронними функціями у сфері банківської діяльності є державні органи, до основних завдань яких відносяться вжиття заходів щодо протидії та боротьби зі злочинністю у цій сфері, а також застосування передбачених законом заходів примусу та перевиховання правопорушників. До таких органів слід віднести органи внутрішніх справ, служби безпеки та прокуратури.

3. Складовими ефективності правоохоронної діяльності у сфері банківської діяльності є законодавча урегульованість, досконала організаційно-управлінська функція, рівень компетентності та професіоналізм працівників правоохоронних органів та НБУ.

4. До основних функцій правоохоронних органів у банківській сфері можемо віднести:

1) профілактичну (профілактика правопорушень, які тягнуть за собою кримінальну чи адміністративну відповідальність у сфері банківських правовідносин);

2) захисну (захисту прав та законних інтересів фізичних, юридичних осіб);

3) охорони власності (майно, грошові кошти тощо);

4) оперативно-розшукову;

5) розслідування злочинів, що вчиняються у сфері банківської діяльності.

5. Посилення ролі правоохоронних органів у забезпеченні законності у сфері банківської діяльності відноситься до переліку пріоритетних сфер уваги держави; починаючи з перших років незалежності в Україні затверджуються та діють програми боротьби із злочинністю, якими, зокрема, визначається правова політика держави у сфері забезпечення законності при здійсненні банківської діяльності, а також основні напрями та механізми запобігання і боротьби зі злочинністю у цій сфері.

6. На даний час діє схвалена Указом Президента України від 21.10.2011 № 1000/2011 Концепція державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, згідно з якою проблему протидії організованій злочинності передбачається розв'язати, зокрема шляхом розмежування і конкретизації функцій правоохоронних та інших державних органів з питань боротьби з організованою злочинністю; підвищення рівня взаємодії правоохоронних та інших державних органів з питань боротьби з організованою злочинністю, поліпшення міжвідомчого співробітництва контролюючих і правоохоронних органів.

7. Основними напрямками та формами взаємодії органів внутрішніх справ та НБУ є взаємодія у сфері боротьби з організованою злочинністю; взаємодія при обміні інформацією, що є необхідною для виконання покладених на зазначені державні органи функції, та при проведенні перевірок банківських установ; залучення фахівців НБУ в якості спеціалістів для проведення слідчих дій; взаємодія у сфері охорони банківських установ та валютних цінностей під час інкасації та перевезень.

8. Основними напрямками взаємодії органів СБУ з НБУ є запобігання та протидія фінансуванню тероризму, а також боротьба з організованою злочинністю; взаємодія НБУ та СБУ дозволяє виявляти злочинні дії з фінансовими ресурсами та попереджувати «відмивання» грошей через банківську систему на національному та міжнародному рівнях.

9. Прокурорський нагляд у сфері банківської діяльності здійснюється у таких напрямках: захист інтересів прав чи інтересів фізичних та юридичних осіб, а також інтересів держави; координація діяльності правоохоронних органів та нагляд за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю; нагляд за виконанням валютного законодавства та законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму; нагляд за додержанням законів у сфері запобігання і протидії корупції.

10. Основними напрямками удосконалення взаємодії органів внутрішніх справ, служби безпеки та прокуратури з НБУ є:

1) законодавче врегулювання питання щодо правового режиму обміну інформацією між правоохоронними органами та НБУ;

2) встановлення на законодавчому рівні чіткого дієвого механізму постановлення судами ухвал про доступ правоохоронних органів до речей і документів, що містять відомості, які становлять банківську таємницю, та регламентування порядку виконання таких судових рішень;

3) вжиття НБУ та правоохоронними органами спільних заходів щодо забезпечення визначення у законодавстві чітких, зрозумілих, реальних для практичного виконання норм, які б забезпечували дієвість заходів по боротьбі із злочинністю у банківській сфері;

4) визначення порядку надання правоохоронними органами до НБУ інформації про факти притягнення до кримінальної відповідальності керівників комерційних банків та осіб, які володіють істотною участю у банку; причини і умови, що сприяють скоєнню злочинів у банківській сфері; виявлені тенденції, схеми та методи використання банківської системи для вчинення злочинів; випадки виявлення фактів порушень банками чинного законодавства тощо;

5) використання інформаційної системи «ExchangeOnLine» для попередження неправомірних дій з платіжними картками та банківськими рахунками, для забезпечення захисту коштів клієнтів;

6) нормативне та методологічне врегулювання питань, пов'язаних із взаємодією Комітету із запобігання проведенню недобросовісних валютних операцій з правоохоронними органами;

7) посилення координаційної діяльності по запобіганню та боротьбі зі злочинністю у сфері банківської діяльності;

8) проведення науково-практичних конференцій та семінарів за участю представників правоохоронних органів, НБУ та банків, а також науково-дослідних установ і навчальних закладів; запровадження у навчальних закладах нових спеціалізацій за напрямами банківської діяльності та програм підвищення кваліфікації; вивчення та узагальнення міжнародного досвіду щодо запобігання використанню банків з протиправною метою.

11. За результатами проведеного дослідження питання охорони праці в НБУ можемо зробити висновок, що НБУ дотримано нормативні вимоги щодо штатної чисельності служби охорони праці; нормативно-правові документи, які регламентують у НБУ охорону праці та пожежну безпеку розроблені відповідно до вимог законодавства; умови праці працівників юридичної служби є оптимальними; приміщення забезпечені засобами захисту при виникненні пожежі та нещасних випадків.

12. З метою покращення системи охорони праці та поліпшення умов праці, враховуючи шкідливий вплив на працівників від наслідків тютюнокуріння, на виконання вимог Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» необхідним є закриття на території НБУ спеціально відведеного місця для куріння.

Анотація

Діденко І.В. Організаційно-правові засади взаємодії Національного банку України з правоохоронними органами.

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи НБУ», Суми, 2013 рік.

У дипломній роботі визначено роль та основні функції правоохоронних органів у забезпеченні законності у сфері банківської діяльності; розкриті основні форми та напрями взаємодії Національного банку України з органами внутрішніх справ, служби безпеки та прокуратури України у сфері боротьби з організованою злочинністю, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, запобігання і протидії корупції, охорони банківських установ та валютних цінностей під час інкасації та перевезень, банківського нагляду та валютного контролю. Розглянуто питання обміну інформацією між Національним банком України та правоохоронними органами, а також залучення фахівців Національного банку України в якості спеціалістів для проведення слідчих дій.

За результатами проведених досліджень в дипломній роботі визначені основні напрями удосконалення взаємодії Національного банку України з правоохоронними органами у зазначених сферах.

Ключові слова: Національний банк України, правоохоронні органи, банківська діяльність, взаємодія, організована злочинність, протидія фінансуванню тероризму, протидія корупції.

Аннотация

Диденко И.В. Организационно-правовые основы взаимодействия Национального банка Украины с правоохранительными органами.

Государственное высшее учебное заведение «Украинская академия банковского дела НБУ», Сумы, 2013 год.

В дипломной работе определена роль и основные функции правоохранительных органов в обеспечении законности в сфере банковской деятельности; раскрыты основные формы и направления взаимодействия Национального банка Украины с органами внутренних дел, службы безопасности и прокуратуры Украины в сфере борьбы с организованной преступностью, предотвращения и противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, или финансированию терроризма, предотвращения и противодействия

коррупции, охраны банковских учреждений и валютных ценностей при инкассации и перевозок, банковского надзора и валютного контроля.

Рассмотрены вопросы обмена информацией между Национальным банком Украины и правоохранительными органами, а также привлечение специалистов Национального банка Украины в качестве специалистов для проведения следственных действий.

По результатам проведенных исследований в дипломной работе определены основные направления совершенствования взаимодействия Национального банка Украины с правоохранительными органами в указанных сферах.

Ключевые слова: Национальный банк Украины, правоохранительные органы, банковская деятельность, взаимодействие, организованная преступность, противодействие финансированию терроризма, противодействие коррупции.

Summary

Didenko I.V. «Organizational principles of cooperation between the National Bank of Ukraine and law enforcement agencies»

State Higher Education Institution "Ukrainian Banking Academy Of The National Bank Of Ukraine", Sumy, 2013.

The Diploma work describes the role and main functions of law enforcement agencies in ensuring the rule of law in banking, discloses basic forms and directions of cooperation between the National Bank of Ukraine, Internal Affairs Ministry, State Security Service and Prosecutor's Office of Ukraine in the fight against organized crime, combating legalization (laundering) of funds obtained from criminal activities, funding of terrorism, preventing and combating corruption, guarding of bank branches and currency values during collection and transportation, banking supervision and monetary control. The work describes the process of exchange of information between the National Bank of Ukraine and law enforcement agencies, as well as the involvement of experts from the National Bank of Ukraine in the process of investigative actions.

The analysis in the Diploma work identifies the key areas to improve interaction between the National Bank of Ukraine and law enforcement agencies in the mentioned areas.

Key words: National Bank of Ukraine, law enforcement, banking, cooperation, organized crime, combating funding of terrorism, combating corruption.